

ENGELLİ HAKLARI İZLEME ÇALIŞTAYI

RAPOR

18 Aralık 2023

Giriş

4 Aralık 2023 tarihinde Center of Excellence Toplumsal Araştırma ve Geliştirme Merkezi, Engelli Hakları İzleme Komitesi işbirliği ile düzenlenen çalıştay raporu ve kampüs hizmetler rehberi aşağıda sunulmuştur.

Bu yılki çalıştayın temel amacı; erişilebilir hizmetleri belirlemek ve yönlendirmek; ülkede ve kampüste erişilebilir mekanlar, konaklama hizmetlerine yönelik öneriler sunmaktır. Toplumsal Araştırma ve Geliştirme Merkezi tarafından oluşturulan Kentler için Erişilebilir Turizm Rehberi temel alınmıştır (<https://uclg-mewa.org/kentler-icin-erisilebilir-turizm-rehberi/>).

Çalıştay kapsamında, sağlık, turizm, hukuk, fiziki ve web erişilebilirlik, istihdam konuları hakkında öneriler ele alınmış; sürdürülebilir kalkınma hedefleri kapsamında eşitsizliklerin azaltılması ve nitelikli eğitim konuları ile bağlantı kurulmuştur. Strateji belirleme ve hizmetlerde kalitenin artırılmasında başarı kriterleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- Erişilebilirlik
- Hakların izlenmesi
- Yaşam kalitesi
- Eşit erişim ve ayrımcılık
- Engellilik bilinci ve farkındalık
- Kurumsal strateji ve politika belirleme
- İyi örneklerden faydalanma
- İzleme ve denetimin artırılması

Bu kapsamda, toplumun iyi oluş ve yaşam standartlarının geliştirilmesi için ayrımcılık olmadan empati ve duyarlılık eğitimlerinin geliştirilmesi, eşitsizliklerin azaltılması için denetim ve izleme mekanizmalarının artırılması gerekmektedir. Yüksek öğretim kurumlarında ve eğitimin tüm kademelerinde duyarlılık eğitimi verilmesi, iş kurumlarında da farklılıkların yönetilmesine yönelik mesleki gelişim eğitimleri hem eşitsizliklerin azaltılmasına hem de toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik duyarlılığın artırılmasına destek sağlayacaktır.

Görüş ve Öneriler

Hukuk ve haklara yönelik görüş ve öneriler- Doç. Dr. Aysun Beybola

Erişilebilirlik ayrımcılığı da kapsayan anlamı sebebiyle insan hakları sorunudur. Engelliler için erişilebilirlik, hakları kullanabilmenin bir aracı olmanın yanında, bağımsız yaşamının, toplumsal yaşamın tüm alanlarına tam olarak katılabilmenin de koşuludur. Engellilerin bağımsız ve insan onuruna uygun bir yaşam sürebilmeleri için toplumun diğer üyeleriyle eşit şekilde fiziksel çevreye, ulaşım, bilgi ve iletişim teknolojisi dahil bilgiye ve iletişime, halka açık diğer tesis ve hizmetlere erişimlerinin sağlanması gerekmektedir. KKTC'de binalara, ulaşım araçlarına, bilgiye ve diğer hizmetlere erişim için engelli bireylerle ilgili olarak özel düzenlemeler bulunmamaktadır. Ancak KKTC Birleşmiş Milletler Engelli Haklarına Dair Sözleşmeyi 2010 yılında kabul etmiş ve iç hukukun parçası haline getirmiştir. BM Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS) m. 9: "Taraflar Devletler engellilerin bağımsız yaşayabilmelerini ve yaşamın tüm alanlarına etkin katılımını sağlamak ve engellilerin diğer bireylerle eşit koşullarda fiziksel çevreye, ulaşım, bilgi ve iletişim teknolojileri ve sistemleri dâhil olacak şekilde

bilgi ve iletişim olanaklarına, hem kırsal hem de kentsel alanlarda halka açık diğer tesislere ve hizmetlere erişimini sağlamak için uygun tedbirleri alacaklardır.”

- 1) KKTC’de erişilebilirlik kavramına ulusal hukuk sisteminde öncelikle yer verilmelidir.
- 2) KKTC’de Avrupa Birliği’nde var olan Erişilebilirlik Yasası yapılmak suretiyle engelli vatandaşların dijital ürün ve hizmetlere erişimini kolaylaştıran düzenlemelere yer verilmelidir.
- 3) Yine AB’de olduğu gibi KKTC’de Web Erişilebilirliğin hüküm altına alan düzenlemeler yapılmalıdır. Bu düzenlemelerde kamu sektöründeki web siteleri ve mobil uygulamaların erişilebilirliğinin artırılması hedeflenmelidir. Yine düzenlemede web içeriğinin görme, işitme, hareket veya bilişsel engelli kullanıcılar dahil herkes tarafından erişilebilir ve anlaşılabilir olması zorunlu kılınmalıdır.
- 4) Görsel-İşitsel Medya Hizmetlerine dair de düzenleme yapılmalı, engelli izleyicilerin görsel-İşitsel medya hizmetlerine eşit erişiminin sağlanması bu düzenleme ile hedeflenmelidir. Devlete bu kapsamda orantılı önlem alma yükümlülüğü getirilmelidir.
- 5) Yapılı çevrede engellilerin erişilebilirliğinin sağlanması için planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde yapıların erişilebilirlik standartlarına uygun olmaması hali ciddi yaptırımlarla yasaklanmalıdır.
- 6) Engellilerin öncelikle buldukları ortamda bağımsız yaşayabilmeleri için durumlarına uygun olarak gerekli psikososyal destek ve bakım hizmetleri sunulmasına dair düzenlemeler yapılmalıdır. TC hukukunda olduğu gibi destek ve bakım hizmetlerinin sunumunda kişinin biyolojik, fiziksel, psikolojik, sosyal, kültürel ve manevi ihtiyaçları ailesi de gözetilmelidir (psikososyal destek hizmetleri).
- 7) Özel ve kamu toplu taşıma sistemleri ile belirli sayıda koltuğu bulunan özel ve kamu toplu taşıma araçlarının engelliler tarafından erişilebilirliğine uygun olması zorunluluğu getirilmelidir.
- 8) KKTC Engelli Hakları Stratejisi yapılmalıdır. Bu strateji ile engellilerin haklarına saygı gösterilmesi ve engelliliğe yönelik ayrımcılığın önlenmesi amaçlanmalıdır. Bu çalışma bir eylem planı olarak gerçekleştirilmelidir. Bu çalışmalar AB Engelli Hakları Stratejisinde olduğu gibi engelli bireylerin hayata katılımını artırmaya, toplumsal uyum ve toplumsal kabulü sağlamaya, fiziksel ve dijital ortamlara erişilebilirliğini geliştirmeye, eğitim ve istihdam olanaklarına erişimlerini artırmaya, sağlık hizmetlerine erişilebilirliğini artırmaya yönelik olmalıdır.
- 9) TC de olduğu gibi KKTC’de Yerel Yönetimler İçin Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Teknik El Kitabı hazırlanmalıdır. Bu kitap yerel yönetim birimlerine gönderilmelidir.
- 10) Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme’ye dair de yasal düzenleme yapılmalıdır. Bu düzenleme ile umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile toplu taşıma araçlarında erişilebilirliğin izleme ve denetimini yapacak olan komisyonlar kurulmalı, çalışma usul ve esasları ile idari para cezalarının uygulanmasına ilişkin hükümlere yer verilmelidir.
- 11) Yasal düzenlemelerde yaptırıma bağlanan her bir ihlal bakımından kararlaştırılacak idari para cezası caydırıcı olmalı, bu paralar engelliler hakkında faaliyete geçirilen projelerde kullanılmak üzere tahsil edilmelidir. İdari para cezalarına karşı gidilebilecek kanun yolu belirlenmeli, başvurunun yapılmaması halinde ilgili idari para cezası kesinleşmelidir.
- 12) BM Paris Prensipleri ve Engelli Hakları Sözleşmesi’ne uygun bağımsız ulusal şikayet ve denetim organları kurulmalıdır.
- 13) Engellilerin erişilebilirliğine yönelik hukuksal düzenlemeler yanında, kurumsal düzenlemeler ve birtakım politikalar da geliştirilmelidir. Bu konuda yetki uygun görülecek bir bakanlığa bağlı olarak kurulacak Genel Müdürlüğe tanınmalıdır. Türk hukukunda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na bağlı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Bu sayede engellilerin hayat şartlarını iyileştirmek ve engelli bireylere yönelik hizmetleri daha etkin bir şekilde sunabilmek mümkün olacaktır.
- 14) Özel sektörde engelli istihdamını artırmaya yönelik engelli iş kurma projeleri, korumalı işyerleri gibi birtakım teşvik ve yöntemlerin uygulanması amacıyla yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- 15) Engelli bireylerin girişimcilik yeteneklerini ortaya çıkarmak ve kendi işlerini kurmalarını teşvik ederek, hayatlarını idame ettirmeleri konusunda birtakım destekler sağlanması için TC’de olduğu gibi Girişimci Engel Tanımaz projesine benzer projeler geliştirilmelidir. Bu projeler Bakanlıklarla işbirliği halinde hayata geçirilebilir.

16) Engelli bireyler ve ailelerine yönelik erişilebilirlik konulu Toplumsal Bilinçlendirme Çalışmaları yapılmalı ve ilgili bakanlıkların ve belediyelerin teknik personeline yönelik yerleşebilirlik konulu eğitim programları hazırlanıp, eğitim verilmelidir.

17) KKTC'de KKTC Engellilik Kartı adı verilen bir girişim de yapılması düşünülebilir. Avrupa'da bu öneri yapılmıştır. Bu kart ile amaçlanan engelli bireylerin sosyal, kültürel ve ekonomik haklara erişimini kolaylaştırmaktır.

Sonuç itibarıyla erişilebilirliğe ilişkin ilgili çevrelerin bilgi eksiklikleri giderilmeli, örnek çalışmalar hayata geçirilmeli, ihtiyaç duyulan malzemelerin temini için adımlar atılmalı, uygulama için gerekli olan finansman sağlanmalıdır. En önemlisi ivedi şekilde yasal düzenlemeler yapılmalı, caydırıcı cezalara bu düzenlemelerde yer verilmelidir.

İstihdama yönelik görüş ve öneriler-Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Baykan

İstihdam, bireyleri ve aileyi ele aldığımız zaman mikro düzeyde ev ekonomisine katkı sağlarken makro düzeyde ekonomik ve sosyal kalkınmanın yapı taşlarını oluşturmaktadır. Birleşmiş milletlerin uzman kuruluşlarından olan uluslararası çalışma örgütü çalışma hayatına ilişkin küresel anlamda kabul gören standartlar oluşturmaktadır. Ülkemizde de bu standartlardan bazıları uygulanmaktadır. Uluslararası çalışma örgütü (ILO)' nun engelli bireylerin istihdama katılımını teşvik etmek amacıyla 1983-159 numaralı sözleşmesi engelli bireylerin işe alım sürecinde istihdam eğitim ve meslek edinme konularında ayrımcılığa maruz kalmamalarını hedeflemektedir. Uluslararası çalışma örgütü (ILO) 2004 yılında engellilerin işe alınması, istihdam edilmesi ve mesleki eğitimlerine yönelik olarak ilkeler belirlenmiştir. ILO'nun engelli istihdamına yönelik ilkeleri; istihdam politikaları geliştirme, meslek edinme ve rehberlik, iş ortamının engelli dostu haline getirilmesi, işverenlerin sorumlulukları ve devletin destekleyici rolü olması gerektiğini öngörmektedir. Aynı zamanda Birleşmiş Milletler, engelli haklarına ilişkin sözleşmesi' nin 27. maddesi çalışma ve istihdamı içermekte olup şunları ifade etmektedir. Taraf Devletler engellilerin diğer bireylerle eşit koşullar altında çalışma hakkına sahip olduğunu kabul eder. Bu hak, engellilerin, açık, bütünleştirici ve erişilebilir bir iş piyasası ve çalışma ortamında serbestçe seçtikleri bir işle hayatlarını kazanmaları fırsatını da içerir. İşe alım ve istihdam edilme koşullarında, istihdamın sürekliliği, kariyer gelişimi ve sağlıklı ve güvenli çalışma koşulları dahil olmak üzere istihdama ilişkin her hususta engelliliğe dayalı ayrımcılığı yasaklamaktadır. KKTC'inde engelli hakları konusunda yasaya baktığımız zaman. Çalışma ve sosyal güvenlik bakanlığı 64/1993 engellileri koruma, rehabilite ve istihdam yasası altında yapılan tüzüğe göre kamu veya özel sektör olmak üzere her yirmibeş çalışandan birinin engelli istihdamı olması gerektiğini öngörmektedir. İlgili yasa ve tüzüğe göre; Özel sektörde istihdam edilen her bir engelli için, işveren tarafından yapılacak olan sosyal güvenlik yatırımlarının maliye bakanlığı tarafından işverene iadesini öngörmektedir. KKTC'inde engelli istihdamı ile ilgili yasa ve tüzüklerin dışında engelli bireylerle ilgili olarak verilere baktığımız zaman 5,288 engelli birey olduğu görülmekte olup. İstihdam durumuna göre incelediğimizde, 2017 verilerine göre kamuda istihdam edilmiş 135 kadın 403 erkek olduğu görülmekte olup, aynı yıl verilerine göre özel sektörde 10 kadın 43 erkek istihdam edildiği ve belediyelerde ise toplamda 54 engelli birey istihdam edildiği görülmektedir. Bu oranlar engellilerin yaklaşık olarak %10'unun istihdam edildiğini göstermektedir. Engelli istihdamına yönelik bir proje olan ve AB tarafından finanse edilen "engelli bireylerin güçlendirilmesi: İstihdamın önündeki engellerin kaldırılması yoluyla engelli bireylerin haklarının korunması" projesi Kıbrıs Türk Ortopedik Özürlüler Derneği tarafından 18 Mart 2023 tarihinden itibaren 30 ay boyunca yürütüleceği duyurulmuştur. KKTC'inde devletin yakın zamanda yaptığı duyuruya göre 2023 yılı sonuna kadar 50 engellinin dernekler ile iş birliği içerisinde istihdam edileceğini ifade etmişlerdir. Sonuç olarak KKTC'inde devlet tarafından gerek özel sektöre katkı gerekse devlette istihdam bakımından engelli istihdamına yönelik çalışmaların sürmekte olduğu görülmektedir, ancak istihdamların henüz engelli işgücü arzını karşılayacak düzeyde olmadığı görülmekte ve bu konuda tarafların daha duyarlı ve çaba içerisinde olmaları gerektiği görülmektedir.

Turizme yönelik görüş ve öneriler- Prof. Dr. Nesrin Menemenci Bahçelerli

Erişilebilir turizm eksiksiz bir turist deneyimi yaşamının önünde hiçbir engel bulunmaması sürecini ifade etmektedir. Erişilebilir turizm hareket kısıtlılığı bulunan ileri yaştaki ve özel gereksinimli bireylerin (görme, işitme, fiziksel ve psikolojik), ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanmış turizm faaliyetlerinin sunulmasını ve seyahat faaliyetlerinin ulaşılabilir olmasını öngörmektedir. Erişilebilir turizm turizm işletmeleri açısından önemli bir pazarı oluşturmaktadır. Erişilebilir turizm kapsamında seyahat eden bireyler yeterli bütçeye sahip olmaları, yılın her zaman seyahat edebilmeleri nedeni ile hem destinasyonlar hem de turizm işletmeleri için önem arz etmektedir. Erişilebilir turizmin en önde gelen amacı, özel gereksinimli bireylerin turistik deneyimlere katılımını kolaylaştırmak ve turizm endüstrisinde engelleri kaldırmaktır. Erişilebilir turizmin gereklilikleri arasında fiziksel erişilebilirliğin sağlanması, iletişim ve bilgilendirme sağlanması, konaklama faaliyetlerinin erişilebilirlik kapsamında yapılandırılması, turistik aktivite ve gezi yerlerinin her bireyin erişilebileceği biçimde eşit fırsatlar sunulacak biçimde yapılandırılması gerekmektedir. Turizm endüstrisinde erişilebilir turizm için erişilebilir ulaşım, konaklama, engelli dostu tesisler, erişilebilir turistik aktiviteler, erişilebilir bilginin yanısıra çalışanların eğitimi ve farkındalığın oluşturulması gerekmektedir. Erişilebilir turizm kapsamında turistik tesislerin veya destinasyonların öncelikle erişilebilirliği sağlayacak bazı düzenlemeler yapması ve tekrar aynı yeri tercih etmesini sağlaması gerekmektedir. Bu düzenlemeler sadece engellilerin değil diğer dezavantajlı grupların da yararlanmasını sağlamaktadır.

Toplum ve Engelli Sağlığında At ve Binicilik ile ilgili görüş ve öneriler- Prof. Dr. Kamil Seyrek İntaş

At ve binicilik uygulamaları içerisinde son yıllarda Dünya'da giderek daha yaygınlaşan Hipoterapi, motor, duyuşsal ve bilişsel işlevlerle ilgili çeşitli sağlık bozukluğu durumlarını tedavi etmek için kullanılmaktadır. Dünyadaki gelişmelere paralel ve onun hemen biraz ardından bu uygulamalar Türkiye'de de yeniden güncellenerek kullanmaya başlamıştır. Yeniden diyorum çünkü aslında biz Türkler atın birçok inanılmaz özellikleri yanında insanları iyileştirici güzelliğini de çok önceleri fark etmiş ve bunu tedavi amaçlı olarak kullanmışız. Nasıl mı? Tımarhane kelimesinin nereden geldiğini öğrendiğinizde şaşacaksınız. İstanbul'da Mecsup ve bu nedenle de garip işsiz ve aklını yitirmiş olduğu düşünülen kişiler hem sokaklardan kurtulsun hem de meşgul olsunlar diye ordunun atlarının bulunduğu tavlalara, tımarhanelere gönderilir orada atlara bakmaları ve tımarlarını yapmaları için çalıştırılmış. Bu uygulamalarda bu kişilerin birçoğunun bir süreç sonunda sağlık durumundaki önemli ilerlemeler ve düzelmeler de fark edilmiş ve bu yöntem uzun yıllar hem atların tımarında iş gücü sağlanması hem de kimsesiz ve meczup kişilerin sokaklardan kurtarılarak bu yolla iyileştirilmesi amacıyla kullanılmıştır.

Atı ilk evcilleştiren Türkler at üzerinde orta Asya steplerinden her yöne at üzerinde, doğrusunu söylemek gerekirse, uçarcasına dünyanın dört bir yanına yayılmış ve gittiği yerlerde hakimiyet ve devletler, büyük uluslar, imparatorluklar, medeniyetler kurmuştur. Batıdan Avrupa ve Afrika'ya Kuzey doğudan Bering boğazı aracılığı ile Kuzey Amerika'ya ve oradan Orta ve Güney Amerika'ya ulaşmışlardır. Güney doğuda ise ancak Çin Seddi ile durdurulmuşlardır. Bir atasözümüz der ki "At Türkün kanadıdır." Sadece bedensel olarak değil ruhsal anlamda da bu atasözünün geçerliliğini atlarla 40 yıldır çalışan bir Veteriner hekim ve bir binicilik sporcusu olarak elde ettiğim deneyimlerimle kuşkusuz onaylıyorum. Çünkü At, üzerine binerseniz bedeninizi, sevgisini kazanır onu severseniz ruhunuzu uçurur.

Günümüzde atın bu iyileştirici etkisi diğer bazı isimleri yanında hipoterapi olarak adlandırılmaktadır. Hippos at, terapi ise sağaltım veya iyileştirme anlamındaki kelimelerin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş atla sağaltım demektir.

Bu sağaltım şeklinde, bedensel sorunların sağaltımında, atın üç boyutlu hareketi kullanılmaktadır. Bu hareketler, duyuşsal uyarı, gelişmiş denge ve gelişmiş koordinasyon sağlayarak hastanın kas iskelet ve sinir sistemlerini olumlu etkiler. At heybeti ve gücü karşısında estetiği, sevgisi, itaati, teslimiyeti ile okşandığında tüylerinin yumuşaklığı ve dokunulduğunda vücudunun sıcaklığı gibi daha birçok özellikleri sayesinde iyileştirici ve ruhsal hastalıkları sağaltıcı bir etki yapmaktadır.

Ayrıca At ve atlı sporlar geciktirmeden söylemeliyim ki liderlerin sporudur. Neden mi? Pahalı olduğu, herkesin bu yüzden yapamayacağı bir spor dalı olduğu için değil, Çünkü Atlar kendisi ile ilgilenen insanlara liderlik özelliklerini kazandırır. Bu nedenle At ve binicilik sporları sağlıklı gençlere yüksek seviyede bir karakter kazandırılması ve eğitim verilmesi içinde paha biçilmez yöntem ve bir araçtır. Bugün atlarla uygulanan liderlik eğitimleri çok etkili uygulamalı liderlik eğitimleri olarak her yaşta her seviyedeki insanlarda çok başarılı sonuçlara ulaşabilme garantisi ile sunulmaktadır.

Hipoterapi Kimlere Uygulanır?

Hipoterapi, ciddiyle yapılması gereken bir uygulamadır, geniş bir yelpazedeki sağlık bozukluklarında kullanılabilen bir sağaltım şeklidir. Bununla birlikte, her bireyin hipoterapiden fayda görmesi mümkün olmayabilir. Bu yüzden bu sağaltımdan yararlanmak isteyen bireylerin öncelikle uzman bir hekim, fizyoterapist, dil-konuşma terapisti, psikolog gibi sağlık profesyonellerine danışmaları gerekmektedir.

Hipoterapinin faydalı olduğu bazı durumlar nelerdir?

Nörolojik bozukluklar, Motor beceri bozuklukları, Psikolojik sorunlar, Otizm spektrum bozukluğu, Spinal kord yaralanması:

Bunun yanında hipoterapi kas ve iskelet sistemi hastalıkları, down sendromu, skolyoz, serebral palsi, hiperaktivite, duyma bozuklukları, mental retardasyon, omurilik yaralanmaları, öğrenme ve konuşma bozuklukları, gelişim anomalileri, obezite gibi rahatsızlıkların tedavisinde de kullanılır.

Bir hipoterapi uygulaması sırasında hasta, bir fizyoterapistin veya mesleki terapistin rehberliğinde ata biner. Terapist, egzersizleri yalnızca hastanın hareketleri üzerindeki kontrolünü geliştirmek için değil, aynı zamanda duygularını yönetmek ve koordinasyonunu ve dengesini geliştirmek için kullanır.

Hipoterapinin birincil amacı, işlevsel davranışı ve fiziksel yeteneği geliştirmektir. Bununla birlikte hastanın genel yaşam kalitesini iyileştirmektir. Hipoterapi ağrıyı azaltmaya, denge ve koordinasyonu geliştirmeye ve zihinsel uyanıklığı artırmaya yardımcı olur. Ek olarak, hipoterapi iletişim, sosyalleşme, duygusal düzenleme, davranış ve motor becerileri geliştirmeye yardımcı olabilir. Birçok hasta için, terapötik bir ortamda atların etrafında olmanın yararı, genellikle hipoterapiden kaynaklanabilecek fiziksel iyileştirmeler yanında önemli bir etki yapmaktadır.

Hipoterapi tedavisi nasıl yapılır?

Hipoterapi tedavisi, uzman bir hipoterapist tarafından yönetilen özel bir programdır. Genellikle, hipoterapi uygulamaları haftada bir veya iki kez yapılır ve uygulama süresi genellikle 30 ila 60 dakika arasında değişir. Tedavi süreci, bireysel ihtiyaçlara göre özelleştirilir. Her oturum, önceden belirlenmiş hedeflere ulaşmak için bir dizi terapi aktivitesi içerebilir. Bu aktiviteler arasında, bireyin binicilik becerilerini geliştirmek için ata binme, ata temas etmek için özel pozisyonlarda oturma, denge, koordinasyon ve kas kuvveti egzersizleri yer alabilir. Hipoterapi uygulamaları, birçok farklı terapi yaklaşımını birleştiren bir ekip çalışmasını gerektirebilir. Bu, hipoterapi ekibine, hipoterapistin yanı sıra, bir veteriner, bir at eğitmeni ve bir terapistin de dahil olabileceği anlamına gelir. Hipoterapi genellikle diğer terapilerle birlikte kullanılır. Hipoterapinin yanı sıra fiziksel terapi, konuşma terapisi ve davranışsal terapi de kullanılabilir. Bu terapiler birbirleriyle uyumlu bir şekilde çalışarak bireyin tedavi sürecinde en iyi sonuçları elde etmesine yardımcı olabilir. At ve endüstrisi motorizasyonu takiben büyük bir gerileme yaşamış ancak atın vazgeçilmez çekiciliği ile zamanla bir spor ve boş zamanları değerlendirme aracı olarak kullanılmaya başlamış ve bugün çok geniş bir yelpazedeki çeşitlilikleri ile yeniden ve ikinci bir altın çağını yaşamaktadır. Bugün gelişmiş ülkelerde atçılığın ülke ekonomisindeki yeri ve endüstriyel hacmi de inanılmaz boyutlara ulaşmıştır. Yani kısaca söylemek gerekirse At bugün yukarıda kısmen saydığım hizmetleri yanında ülkeler ve aileler için önemli bir gelir fırsatı ve kaynağı da yaratmaktadır.

Sonuç

İstihdam olanakları

Engelli bireyler için eşit istihdam fırsatlarını izleyin ve teşvik edin.
Engelli kişilerin işgücüne dahil edilmesini sağlamak için olumlu ayrımcılık politikaları uygulayın.
Erişilebilirlik ve konaklama önlemleri açısından işyerlerini düzenli olarak değerlendirin.

Sağlık Hizmetlerine Erişim

Sağlık tesislerinin hem fiziksel altyapı hem de iletişim açısından engelli bireyler için erişilebilir olmasını sağlayın.
Sağlık hizmeti ortamlarında yardımcı cihazların ve makul düzenlemelerin kullanılabilirliğini izleyin.

Sosyal Hizmetler ve Destek

Danışmanlık, rehabilitasyon ve topluluk desteği de dahil olmak üzere sosyal hizmetlerin kullanılabilirliğini ve erişilebilirliğini izleyin.
Engelli bireyler ve ailelerine yönelik destek sistemlerinin etkinliğini değerlendirin.

Yasal Korumalar ve Düzeltme

Bireylerin ayrımcılığı ve hak ihlallerini bildirebilecekleri mekanizmalar oluşturun.
Ayrımcılığa karşı korumaya yönelik yasal çerçeveyi izleyin ve etkili bir uygulama sağlayın.

Katılım ve Temsil

Engelli bireylerin karar alma süreçlerine aktif katılımını ve temsilini teşvik edin.
Engelli bireylerin kamu ve özel kuruluşlara katılımının izlenmesini sağlayın.

Teknoloji ve İnovasyon

Engelli bireylerin bağımsızlığını ve yaşam kalitesini artırmak için yardımcı teknolojilerin geliştirilmesini ve kullanılmasını teşvik edin.
Dijital platformların ve teknolojilerin erişilebilirliğini izleyin.

Araştırma ve Geliştirme Çalışmaları

Endişe duyulan alanları belirlemek ve ilerlemeyi ölçmek için engelliliğe ilişkin ayrıştırılmış verileri toplayın ve analiz edin.
Engelli bireylerin yaşamlarını iyileştirmeyi amaçlayan politika ve programlara bilgi sağlamak için veriler elde edin, ve toplumsal dönüşüm gelişim için faydalı alanlarda kullanın.

Engelli Hakları ve Kampüste Yaşam Rehber

Rehber niteliği taşıyan bu bilgilendirmede kategori edilmiş hizmet alanlarına yönelik sorumlu kişilere ulaşarak yardım isteyebilirsiniz.

Tüzük, Haklar ve İzleme

Doç. Dr. Aysun Beybola

İletişim: aysun.beybola@neu.edu.tr

Engelsiz Mekanlar Haritalandırılması

Yrd. Doç. Dr. Ümran Duman

İletişim: umran.duman@neu.edu.tr

Sosyal Hizmetler Servisi

Yrd. Doç. Dr. Menil Çelebi

İletişim: menil.celebi@neu.edu.tr

Erişilebilir Hizmetler ve Danışmanlık

Prof. Dr. Dudum Özkum Yavuz

İletişim: dudu.ozkum@neu.edu.tr

Kütüphane Hizmetleri

Yrd. Doç. Dr. Şahin Akdağ

İletişim: sahin.akdag@neu.edu.tr

Hastane ve Sağlık Hizmetleri

Prof. Dr. Kamil Seyrek İntaş

İletişim: kamil.seyrekintas@neu.edu.tr

Kültür, Sanat ve Sosyal Aktiviteler

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Baykan

İletişim: huseyin.baykan@neu.edu.tr

Ulaşım ve Yurtlar, Konaklama Tesisleri

Prof. Dr. Nesrin Menemenci Bahçelerli

İletişim: nesrin.menemenci@neu.edu.tr

Engelsiz Programlar ve Erişim

Doç. Dr. Sezer Kanbul ve Yrd. Doç. Dr. Kaan Uyar

İletişim: sezer.kanbul@neu.edu.tr

kaan.uyar@neu.edu.tr

Eğitsel Destek ve Mentörlük, Yönlendirme

Doç. Dr. Mukaddes Sakallı Demirok ve İnci Genç

İletişim: mukaddes.sakalli@neu.edu.tr

inci.genc@neu.edu.tr

Sivil Toplum Kuruluşlarla İşbirliği, Soru ve Şikayetler

Prof. Dr. Zehra Altınay ve Prof. Dr. Fahriye Altınay

İletişim: zehra.altinaygazi@neu.edu.tr

İletişim: fahriye.altinay@neu.edu.tr